

Нерівність у людському розвитку в 21 столітті

Аналітична записка за країнами, що представлені в Доповіді про стан людського розвитку за 2019 рік

Україна

Вступ

Головна ідея підходу до розвитку людського потенціалу полягає в тому, що розширення свобод людей є водночас головною метою та основним механізмом сталого розвитку. Якщо нерівність у людському розвитку зберігатиметься і зростатиме, прагнення Порядку денного в сфері сталого розвитку до 2030 року не будуть втілені. Проте наперед визначених шляхів не існує. Відмінності в ключових вимірах зменшуються, тоді як інші тільки з'являються. Вибір політики визначає вплив нерівності, як-от щодо еволюції процесу та наслідків зміни клімату або розвитку технологій – ці напрями формуватимуть характер нерівності упродовж наступних десятиліть. Отож майбутнє нерівності в людському розвитку в 21 столітті знаходиться в наших руках. Але нам не можна зволікати. Як показує кліматична криза, ціна бездіяльності з часом стає дуже високою, посилює нерівність, що, зі свого боку, ускладнює дії. Ми наближаємося до межі, за якою відновитися буде дуже складно. Доки в нас є вибір, необхідно його робити.

Нерівність у людському розвитку шкодить суспільству та послаблює соціальну згуртованість і довіру людей до уряду, інституцій та одне одного. Це шкодить економіці, заважає людям сповна розкривати свій потенціал на роботі та в житті. Це ускладнює прийняття політичних рішень, які відображають прагнення всього суспільства і захищають нашу планету, оскільки вузьке коло осіб та організацій використовує владу, щоб рішення приймалися насамперед у їхніх інтересах. Нерівність у людському розвитку є стримувальним фактором виконання Порядку денного в сфері сталого розвитку до 2030 року.

Нерівність у людському розвитку стосується не лише відмінностей у доході та багатстві. Доповідь про стан людського розвитку за 2019 рік (ДСЛР) розглядає нерівність у людському розвитку поза критеріями доходу, середніх показників і поточних умов. Запропонований

підхід сприяє розробці політики для усунення цих нерівностей, поєднуючи створення можливостей із ширшим контекстом функціонування ринків та урядів.

Політика впливає на нерівність. А нерівність впливає на політику. Орієнтація на людський розвиток важлива для подолання нерівності, для розуміння важливості цього питання, розуміння того, як вона проявляється і як найкраще з нею боротися. Дисбаланс в економіці врешті-решт виливається в політичне домінування. А це, зі свого боку, може призвести до ще більшої нерівності й екологічних катастроф. Діяти на початку цього причинно-наслідкового ланцюжка значно простіше, ніж вдаватися до заходів на шляху. ДСЛР-2019 робить внесок до цієї дискусії, представляючи факти щодо нерівності в людському розвитку та пропонуючи ідеї боротьби з нею в 21 столітті.

Ця аналітична записка складається з семи розділів. У першому розділі представлено інформацію про охоплення країн і методологію Доповіді про стан людського розвитку за 2019 рік. У наступних п'яти розділах розкриваються основні зведені індекси людського розвитку: Індекс людського розвитку (ІЛР), ІЛР з урахуванням соціально-економічної нерівності (ІЛРН), Індекс гендерного розвитку (ІГР), Індекс гендерної нерівності (ІГН) та Індекс багатомірного бідності (ІББ). Останній розділ містить п'ять інформаційних панелей: якість людського розвитку, гендерна нерівність протягом життя, розширення прав і можливостей жінок, екологічна та соціально-економічна стійкість.

Слід відзначити, що національні та міжнародні дані можуть відрізнятися, оскільки міжнародні агенції стандартизують національні дані, щоб можна було порівняти показники між країнами, а також вони не завжди мають доступ до найсвіжіших національних даних.

1. Країни, представлені в Доповіді про стан людського розвитку за 2019 рік. і методологія

У Доповіді про стан людського розвитку представлено Індекс людського розвитку за 2018 рік (значення та позиції) для 189 країн і територій, визнаних ООН, а також ІЛР з урахуванням соціально-економічної нерівності (ІЛРН) для 150 країн, Індекс гендерного розвитку (ІГР) для 166 країн, Індекс гендерної нерівності (ІГН) для 162 країн та Індекс багатовимірної бідності (ІББ) для 101 країни.

Недоцільно порівнювати значення та позиції з попередніми доповідями, оскільки було проведено перегляди й оновлення базових даних і внесено коригування до цільових показників. Прогрес у показниках ІЛР краще оцінювати на підставі таблиці 2 («Тенденції Індексу людського розвитку») в Доповіді про стан людського розвитку в 2019 році. Таблиця 2 спирається на послідовні показники, методологію та часові дані і, таким чином, показує справжні зміни оцінок і рейтингів з плином часу, відображаючи реальний поступ країн. Незначні зміни слід тлумачити обережно, оскільки вони можуть не мати статистичного значення через варіацію ознак у вибірці. Загалом зміни на рівні третього десяткового знака в будь-якому зведеному індексі вважаються незначними.

Якщо інше не зазначено в джерелі, у таблицях використовуються дані, доступні Офісу доповідей про людський розвиток станом на 15 липня 2019 року. Всі індекси та показники, а також технічні примітки щодо розрахунку складових індексів та додаткова інформація про джерела доступні в Інтернеті за посиланням <http://hdr.undp.org/en/data>.

Більш детальна інформація щодо методів обрахунку кожного індексу знаходиться в [Технічних примітках](#) і відповідних довідкових документах на сайті Доповіді про стан людського розвитку: <http://hdr.undp.org/en/data>

2. Індекс людського розвитку (ІЛР)

Індекс людського розвитку (ІЛР) — це підсумковий показник для оцінювання довгострокового прогресу в трьох основних площинах людського розвитку: довготривале та здорове життя, доступ до знань і гідний рівень життя. Тривалість і здоров'я вимірюється середньою очікуваною тривалістю життя. Рівень знань вимірюється середньою тривалістю навчання в школі дорослого населення, тобто середньою кількістю років навчання в школі за все життя людей віком 25 років і старше; а доступ до навчання та знань — очікуваними роками навчання для дітей-першокласників, тобто загальною кількістю років навчання, на які дитина, що досягає шкільного віку, може розраховувати, якщо панівні моделі вікових показників зарахування до школи залишаються незмінними протягом життя дитини. Рівень життя вимірюється валовим національним доходом (ВНД) на душу населення в доларах постійної купівельної спроможності рівня 2011 року, конвертованих за коефіцієнтами переходу на паритет купівельної спроможності (ПКС). Більш детальна інформація доступна в [Технічній записці №1](#).

Для забезпечення якомога кращого порівняння за країнами ІЛР спирається насамперед на міжнародні дані з від Відділу народонаселення ООН (дані про тривалість життя), Статистичного інституту ООН з питань освіти, науки і культури (дані про середню кількість років навчання та очікувані роки навчання) та Світового банку (дані про ВНД на душу населення). Як зазначено у вступі, показники та позиції ІЛР у цій оновленій статистиці не можна порівнювати з даними попередніх звітів, оскільки декілька складових показників було переглянуто. Щоб уможливити оцінку прогресу за показниками ІЛР, до оновленої статистики за 2019 рік включено перераховані ІЛР з 1990 до 2018 року з використанням послідовної серії даних.

2.1 Значення та позиція ІЛР України

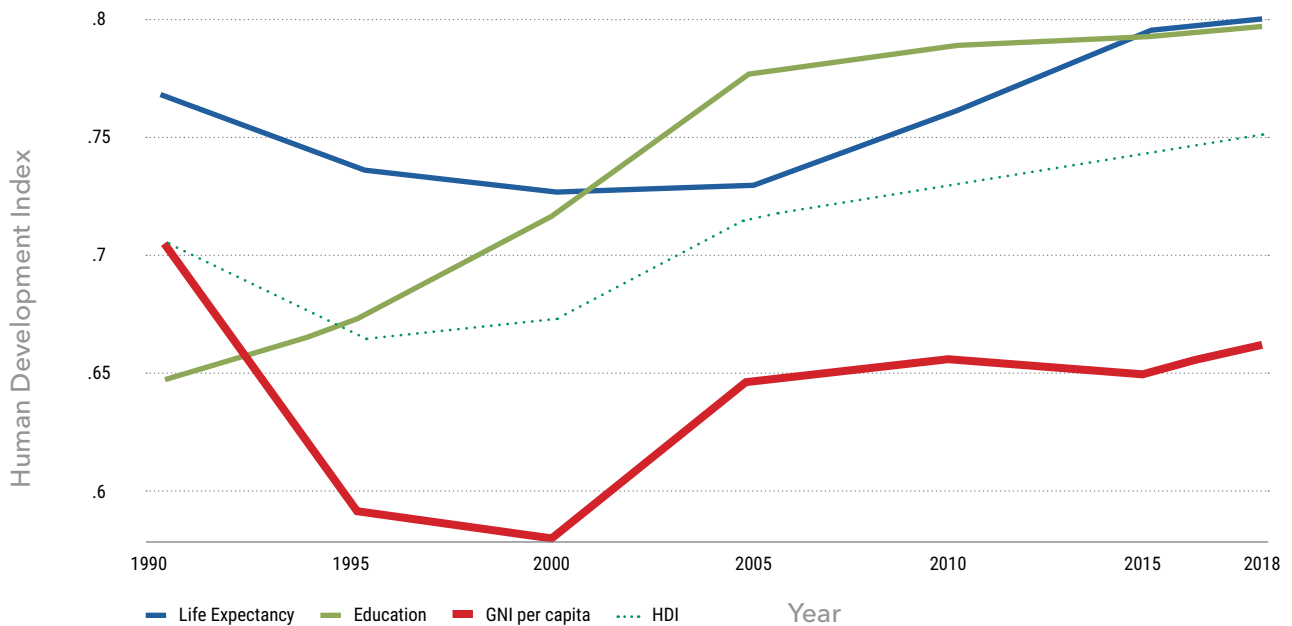
За 2018 рік Україна отримала значення ІЛР 0,750, що відносить її до високої категорії людського розвитку — 88 позиція зі 189 країн і територій. За період з 1990 до 2018 року значення ІЛР України збільшилося з 0,705 до 0,750, тобто на 6,3%. У таблиці А наведено прогрес України за кожним показником ІЛР. За період з 1990 до 2018 року очікувана тривалість життя при народженні в Україні збільшилась на 2,1 років, середня кількість років навчання збільшилась на 2,2 роки, а очікувана кількість років навчання зросла на 2,7 років. ВНД на душу населення України скоротився приблизно на 25,6 відсотка в період між 1990 та 2017 рр.

Таблиця А: Тенденції ІЛР України, розраховані на базі послідовної серії часових даних і нових цільових показників

	Очікувана тривалість життя при народженні	Очікувана кількість років навчання	Середня кількість років навчання	ВНД на душу населення (ПКС 2011 року в доларах США)	Значення ІЛР
1990	69.8	12.4	9.1	10,744	0.705
1995	67.9	12.2	10.0	4,993	0.664
2000	67.3	13.0	10.7	4,665	0.671
2005	67.5	14.6	11.2	7,207	0.715
2010	69.4	14.8	11.3	7,715	0.732
2015	71.5	14.9	11.3	7,373	0.742
2016	71.7	15.1	11.3	7,601	0.746
2017	71.8	15.1	11.3	7,670	0.747
2018	72.0	15.1	11.3	7,994	0.750

На рисунку 1 нижче показано частку кожного складового індексу в ІЛР України з 1990 року.

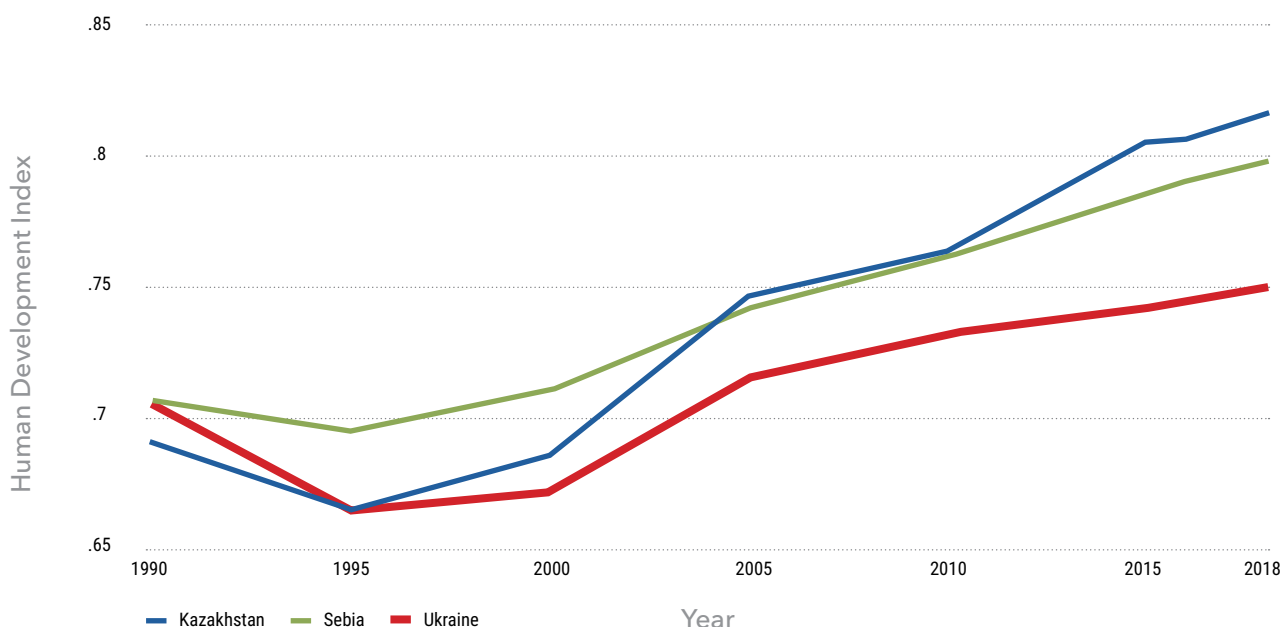
Рис. 1. Тенденції складових індексу ІЛР України за 1990-2018 роки

2.2 Оцінка прогресу порівняно з іншими країнами

Прогрес людського розвитку, який вимірюється за допомогою ІЛР, корисний для порівняння між двома або більше країнами. Наприклад, протягом періоду між 1990 та 2018 роками Україна, Сербія та Казахстан мали різний ступінь прогресу в збільшенні своїх ІЛР (див. рисунок 2).

Рис. 2. Тенденції ІЛР для України, Сербії та Казахстану, 1990-2018 роки

ІЛР України 2018 року на рівні 0,750 відповідає середньому значенню 0,750 для країн у групі високого людського розвитку, але є нижчим за середнє значення для країн Європи та Центральної Азії, яке становить 0,779. Серед країн Європи та Центральної Азії країнами, які мають близьке до України положення за ІЛР у 2018 р. та які певною мірою близькі до України за чисельністю населення, є Казахстан та Російська Федерація, які займають позиції 50 і 49 відповідно, за ІЛР (див. таблицю В).

Таблиця В: ІЛР та складові показники України за 2017 р. відносно окремих країн та груп

	Значення ІЛР	Позиція ІЛР	Очікувана тривалість життя при народженні	Очікувана кількість років навчання	Середня кількість років навчання	ВНД на душу населення (ПКС 2011 року в доларах США)
Україна	0.750	88	72.0	15.1	11.3	7,994
Казахстан	0.817	50	73.2	15.3	11.8	22,168
Російська Федерація	0.824	49	72.4	15.5	12.0	25,036
Європа та Центральної Азії	0.779	–	74.2	14.6	10.2	15,498
Високий ІЛР	0.750	–	75.1	13.8	8.3	14,403

3. Індекс людського розвитку з урахуванням соціально-економічної нерівності (ІЛРН)

ІЛР є середнім показником основних досягнень людського розвитку в країні. Як і всі середні показники, ІЛР приховує нерівність розподілу людського розвитку серед населення на рівні країни. У Доповіді про людський розвиток за 2010 р. було представлено ІЛРН, який враховує нерівність у всіх трьох площинах ІЛР, шляхом «вирахування» середнього значення кожної площини відповідно до її рівня нерівності. ІЛРН — це, власне, ІЛР, зменшений з урахуванням нерівностей. «Втрата» в людському розвитку через нерівність — це різниця між ІЛР та ІЛРН, яка може бути виражена у відсотках. Доки нерівність у країні збільшується, збільшується і втрата в людському розвитку. Ми також представляємо коефіцієнт людського розвитку з урахуванням нерівностей як пряму міру нерівності, яка є неврівноваженим середнім значенням нерівностей у трьох площинах. ІЛРН розраховують для 150 країн. Додаткову інформацію наведено в [Технічній примітці 2](#).

ІЛР України за 2017 рік становить 0,750. Проте, коли значення зменшується з урахуванням нерівності, ІЛР падає до 0,701, втрата у 6,5 відсотка зумовлена нерівномірністю розподілу індексів за площинами ІЛР. Втрати через нерівність для Казахстану та Російської Федерації становлять 7,1 і 9,9 відсотків, відповідно. Середня втрата через нерівність для країн з високим ІЛР становить 17,9 відсотків для Європи та 11,7 відсотків для Центральної Азії. Коефіцієнт людського розвитку з урахуванням нерівностей для України становить 6,5 відсотків (див. Таблицю С).

Таблиця С: ІЛРН України за 2018 рік відносно окремих країн та груп

	Значення ІЛР	Загальна втрата (%)	Коефіцієнт людського розвитку з урахуванням нерівностей (%)	Нерівність у тривалості життя при народженні (%)	Нерівність в освіті (%) Нерівність у доході (%)	Нерівність в освіті (%) Нерівність у доході (%)
Україна	0.701	6.5	6.5	7.4	3.6	8.5
Казахстан	0.759	7.1	7.1	7.7	3.2	10.3
Російська Федерація	0.743	9.9	9.6	7.1	3.1	18.7
Європа та Центральна Азія	0.688	11.7	11.6	9.7	8.3	16.8
Високий ІЛР	0.615	17.9	17.6	10.0	14.8	27.9

4. Індекс гендерного розвитку (ІГР)

У доповіді про людський розвиток за 2014 р. Офіс доповідей про людський розвиток представив нову міру — ІГР, — яка базується на індексі людського розвитку, диференційованому за статевою ознакою, та яку було визначено як відношення жіночого ІЛР до чоловічого ІЛР. ІГР вимірює гендерну нерівність у досягненнях у таких трьох основних площинах людського розвитку: здоров'я (вимірюється очікуваною тривалістю життя жінок і чоловіків при народженні), освіта (вимірюється середньою кількістю років навчання дітей жіночої та чоловічої статі та середньою кількістю років навчання дорослих віком від 25 років) та розпорядження економічними ресурсами (вимірюється очікуваним ВНД на душу населення для чоловіків та жінок). Докладніше про побудову цього індексу — у [Технічній примітці 3](#). Групування країн ґрунтується на абсолютному відхиленні від гендерного паритету в ІЛР. Це означає, що групування відбувається з урахуванням нерівності як на користь чоловіків, так і на користь жінок у рівною мірою.

ІГР розраховують для 166 країн. ІЛР для жінок у 2018 році для України становить 0,745 на відміну від 0,749 для чоловіків, внаслідок чого значення ІГР дорівнює 0,995, що зумовлює призначення країни до групи 1. Для порівняння, значення ІГР для Казахстану та Російської Федерації становлять 0,999 та 1,015 відповідно (див. таблицю D).

Таблиця D: ІГР України за 2017 рік відносно окремих країн та груп

	Співвідношення жінки/чоловіки	Значення ІЛР		Очікувана тривалість життя при народженні		Очікувана кількість років навчання		Середня кількість років навчання		ВНД на душу населення	
	Значення ІГР	Жінки	Чоловіки	Жінки	Чоловіки	Жінки	Чоловіки	Жінки	Чоловіки	Жінки	Чоловіки
Україна	0.995	0.745	0.749	76.7	67.0	15.2	14.8	11.3	11.3	6,064	10,232
Казахстан	0.999	0.814	0.815	77.3	68.8	15.6	14.9	11.9	11.7	16,492	28,197
Російська Федерація	1.015	0.828	0.816	77.6	66.9	15.9	15.2	11.9	12.1	19,969	30,904
Європа та Центральна Азія	0.953	0.757	0.794	77.5	70.8	14.4	14.7	9.9	10.5	10,588	20,674
Високий ІЛР	0.960	0.732	0.763	77.8	72.7	14.0	13.6	8.0	8.6	10,460	18,271

5. Індекс гендерної нерівності (ІГН)

У доповіді про людський розвиток за 2010 р. було представлено ІГН, який відображає гендерну нерівність у трьох площинах: репродуктивному здоров'ї, розширенні прав і можливостей та економічній активності. Репродуктивне здоров'я вимірюється материнською смертністю та підлітковими пологами; розширення прав і можливостей вимірюється часткою місць у парламенті, які займають жінки, і кількістю дипломів про середню та вищу освіту за кожною статтю; економічна активність вимірюється за рівнем участі жінок та чоловіків на ринку праці. ІГН можна тлумачити як втрату в людському розвитку через нерівність між досягненнями жінок і чоловіків у трьох площинах ІГН. Детальніше про ІГН — у [Технічній примітці 4](#).

Україна має значення ІГН 0,284, що відповідає позиції 60 з 162 країн у показнику за 2018 рік. В Україні 12,3 відсотків місць у парламенті займають жінки, а 94,0 відсотки дорослих жінок мають щонайменше середню освіту, порівняно з 95,2 відсотками для чоловіків. На кожні 100 000 живонароджених помирає 24 жінки через проблеми вагітності; а показник підліткових пологів становить 23,7 пологів на 1000 жінок віком від 15 до 19 років. Участь жінок на ринку праці становить 46,7 відсотків проти 62,8 відсотки для чоловіків (див. таблицю E).

Для порівняння, за цим показником Казахстан та Російська Федерація займають 46 і 54 позиції відповідно.

Таблиця E: ІГН України за 2018 рік відносно окремих країн і груп

	Значення ІГН	Позиція за ІГН	Материнська смертність	Підліткові пологи	Місця у парламенті, зайняті жінками (%)	Населення, що має принаймні середню освіту (%)		Участь на ринку праці (%)	
						Жінки	Чоловіки	Жінки	Чоловіки
Україна	0.284	60	24.0	23.7	12.3	94.0	95.2	46.7	62.8
Казахстан	0.203	46	12.0	29.8	22.1	98.3	98.9	65.2	77.1
Російська Федерація	0.255	54	25.0	20.7	16.1	96.3	95.7	54.9	70.5
Європа та Центральна Азія	0.276	–	25.0	27.8	21.2	78.1	85.8	45.2	70.1
Високий ІЛР	0.331	–	56.0	33.6	24.4	68.9	74.5	53.9	75.6

Співвідношення материнської смертності виражається в кількості смертей на 100 000 живонароджених, а підліткові пологи — у кількості пологів на 1000 жінок віком 15–19 років

6. Індекс багатовимірної бідності (ІББ)

У Доповіді про стан людського розвитку в 2010 році було представлено Індекс багатовимірної бідності, що визначає кілька скрутних ситуацій, що перетинаються, від яких люди страждають у трьох площинах: здоров'я, освіта та рівень життя. Площини здоров'я та освіти базуються на двох показниках кожна, тоді як рівень життя базується на шести показниках. Усі показники, необхідні для визначення ІББ конкретної країни беруться з даних опитування одного домогосподарства. Показники зважуються для визначення балу злиденності, а бали злиденності обчислюються для кожної особи опитування. Бал злиденності на рівні 33,3 відсотка (одна третина зважених показників) використовується для розрізнення між бідними та не бідними. Особи з балом злиденності, що більше або дорівнює 20 відсотків, але менше 33,3 відсотка відносяться до вразливих або багатовимірних бідних. Зрештою, особи з балом злиденності, що більше або дорівнює 50 відсотків живуть в умовах крайньої багатовимірної бідності. ІББ розраховується для 101 країни, що розвивається в Доповіді про стан людського розвитку за 2019 рік. Визначення бідності по кожному показнику та методологія ІББ подається в [Технічній примітці 5](#).

Найновіші дані опитувань, що публічно доступні для оцінювання ІББ України є станом на 2012 рік. В Україні 0,2 відсотка населення (106 тисяч осіб) належать до категорії багатовимірної бідних, до того ж 0,4 відсотка класифікуються як схильні до багатовимірної бідності (185 тисяч осіб). Інтенсивність злиденності в Україні, що являє собою середній бал злиденності людей з категорії багатовимірної бідності становить 34,5 відсотка. ІББ, що є часткою людей у багатовимірній бідності, скоригований з огляду на інтенсивність злиденності, становить 0.001. ІББ Казахстану – 0.002. У таблиці F порівнюється багатовимірна бідність і бідність за показниками доходів, що вимірюється у відсотках населення, що живуть за межами ПКС розміром 1,9 дол. США в день. Таким чином, бідність за показниками доходів показує лише частину картини. Частка людей, що живуть у багатовимірній бідності на 0,1 відсоткових пунктів вища, ніж бідність за показниками доходів. Це означає, що особи, що живуть в умовах вище лінії бідності за показниками доходів можуть все одно відчувати себе бідними при отриманні послуг з охорони здоров'я, освіти та/або в рівні життя. У таблиці F також вказана частка населення України, що живе в умовах крайньої багатовимірної бідності. Показники злиденності за кожним виміром демонструють повну картину людей, що живуть в умовах багатовимірної бідності в Україні. Дані з Казахстану та Російської Федерації також наведено в таблиці для порівняння.

Таблиця F: Найновіший ІББ для України відносно окремих країн

	Рік дослідження	Значення ІББ	Headcount (%)	Інтенсивність злиденності (%)	Частка населення (%)			Частка в загальній картині бідності (%)		
					Схильні до	У крайній	Нижче лінії бідності за доходами	Здоров'я	Освіта	Рівень життя
Україна	2012	0,001	0,2	34,5	0,4	0,0	0,1	59,7	28,8	11,5
Казахстан	2015	0,002	0,5	35,6	1,8	0,0	0,0	90,4	3,1	6,4

7. Інформаційні панелі 1-5

Країни згруповано частково за їхніми результатами з кожного показника в три групи приблизно однакового розміру (терцилі), таким чином, є верхня третина, середня третина та нижня третина. Метою є не створення порогових або цільових значень для цих показників, а уможливлення проведення грубої оцінки ефективності країни порівняно з іншими. Триколірне кодування візуалізує часткове групування країн за показником. Це можна розглядати як простий інструмент візуалізації, оскільки це допомагає користувачам легко представити продуктивність країни. Країна, що перебуває у вищій групі, має ефективність, кращу ніж принаймні у двох третин країн (тобто входить до числа кращої третини країн); країна, що перебуває у середній групі, має ефективність, кращу ніж принаймні в одній третині, але гіршу, ніж принаймні в одній третині (тобто входить до числа середньої третини країн); і країна, що знаходиться у нижній групі, має ефективність, гіршу ніж принаймні у двох третин країн (тобто входить до числа нижньої третини країн). Триколірне кодування візуалізує часткове групування країн за показником. Детальніше про часткове групування в цій таблиці — в [Технічній примітці 6](#).

Інформаційна панель 1: Якість людського розвитку

У цій інформаційній панелі зібрано 14 показників, пов'язаних із якістю здоров'я, освіти та рівня життя. Показники якості здоров'я — це очікувана втрата здоров'я, кількість лікарів та кількість лікарняних ліжок. Показники якості освіти — це співвідношення учні/вчителів в початкових школах; кількість вчителів початкових класів; частка шкіл із доступом до Інтернету; та програма міжнародної оцінки учнів (PISA) з математики, читання та природничих наук. Показниками якості життя є частка працевлаштованих людей із нестабільною зайнятістю, частка сільського населення, що має доступ до електроенергії, частка населення, що використовує покращені джерела питної води, та частка населення, що має покращені санітарні умови.

Країну, що входить до верхньої третини за всіма показниками, можна вважати країною з найвищою якістю людського розвитку. Інформаційна панель показує, що не всі країни, які знаходяться в групі з дуже високим рівнем людського розвитку, мають найвищу якість людського розвитку і що багато країн, які знаходяться в групі з низьким рівнем людського розвитку, знаходяться в нижній третині всіх показників якості у таблиці.

У таблиці G наведено показники, за якими оцінюють Україну: краще, ніж принаймні дві третини країн (тобто входить до числа кращої третини країн); краще, ніж принаймні одна третина, але гірше, ніж принаймні одна третина (тобто входить до числа середньої третини країн); і гірше, ніж принаймні дві третини країн (тобто входить до числа середньої третини країн). Дані з Казахстану та Російської Федерації також наведено в таблиці для порівняння.

У таблиці F наведено показники, за якими оцінюють Україну: краще, ніж принаймні дві третини країн (тобто входить до числа верхньої третини країн); краще, ніж принаймні одна третина, але гірше, ніж принаймні одна третина (тобто входить до числа середньої третини країн); і гірше, ніж принаймні дві третини країн (тобто входить до числа нижньої третини країн). Дані з Казахстану та Російської Федерації також наведено в таблиці для порівняння.

Таблиця G: Підсумкові дані з результатів України за показниками якості людського розвитку відносно окремих країн

	Якість здоров'я (3 показники)			Якість освіти (7 показників)			Якість рівня життя (4 показники)			Загалом (14 показників)			Відсутні показники
	Верхня третина	Середня третина	Нижня третина	Верхня третина	Середня третина	Нижня третина	Верхня третина	Середня третина	Нижня третина	Верхня третина	Середня третина	Нижня третина	
Кількість показників													
Україна	2	1	0	1	3	0	2	2	0	5	6	0	3
Казахстан	3	0	0	1	1	0	2	2	0	6	3	0	5
Росія	2	1	0	1	3	0	2	2	0	5	6	0	3

Інформаційна панель 2: Гендерна нерівність протягом життя

Ця інформаційна панель містить 12 ключових показників, що відображають гендерні відмінності в доступному виборі та наявних можливостях протягом життя — дитинства та молодості, зрілого та старшого віку. Показники стосуються освіти, ринку праці та роботи, політичного представництва, використання часу та соціального захисту. Три показники представлені лише для жінок, а решту подано як співвідношення жінки/чоловіки. Країни згруповано частково за їхніми результатами з кожного показника в три групи приблизно однакового розміру (терцилі). Винятком є співвідношення статей при народженні — країни згруповано у дві групи: природна група (країни зі значенням 1,04– 1,07 включно) та група з урахуванням гендерної ознаки (країни з усіма іншими значеннями). Відхилення від природного співвідношення статей при народженні мають наслідки для рівнів заміщення населення, передбачають можливі соціальні та економічні проблеми в майбутньому та можуть свідчити про гендерну упередженість.

У таблиці H наведено показники, за якими оцінюють Україну: краще, ніж принаймні дві третини країн (тобто входить до числа кращої третини країн); краще, ніж принаймні одна третина, але гірше, ніж принаймні одна третина (тобто входить до числа середньої третини країн); і гірше, ніж принаймні дві третини країн (тобто входить до числа нижньої третини країн). Дані з Казахстану та Російської Федерації також наведено в таблиці для порівняння.

Таблиця H: Підсумкові дані з результатів України за показниками гендерної нерівності протягом життя відносно окремих країн

	Дитинство та юність (5 показників)			Зрілий вік (6 показників)			Старший вік (1 показник)			Загалом (12 показників)			Відсутні показники
	Верхня третина	Середня третина	Нижня третина	Верхня третина	Середня третина	Нижня третина	Верхня третина	Середня третина	Нижня третина	Верхня третина	Середня третина	Нижня третина	
Кількість показників													
Україна	2	3	0	2	1	1	0	0	0	4	4	1	3
Казахстан	2	3	0	2	3	1	0	0	0	4	6	1	1
Росія	4	1	0	3	3	0	1	0	0	8	4	0	0

Інформаційна панель 3: Розширення прав і можливостей жінок

Ця інформаційна панель містить 13 показників, пов'язаних із розширенням прав і можливостей жінок, які дозволяють порівнювати таке розширення в таких трьох площинах: репродуктивне здоров'я та планування сім'ї, насильство проти дівчат і жінок та розширення соціально-економічних можливостей. Триколірне кодування візуалізує часткове групування країн за показником. Більшість країн мають принаймні один показник у кожній терцилі, що означає, що розширення прав і можливостей жінок відрізняється за показниками та країнами.

У таблиці I наведено показники, за якими оцінюють Україну: краще, ніж принаймні дві третини країн (тобто входить до числа кращої третини країн); краще, ніж принаймні одна третина, але гірше, ніж принаймні одна третина (тобто входить до числа середньої третини країн); і гірше, ніж принаймні дві третини країн (тобто входить до числа нижньої третини країн). Дані з Казахстану та Російської Федерації також наведено в таблиці для порівняння.

Таблиця I: Підсумкові дані з результатів України за показниками розширення прав і можливостей жінок відносно окремих країн

	Репродуктивне здоров'я та планування сім'ї (4 показники)			Насильство проти дівчат і жінок (4 показники)			Соціально-економічні можливості (5 показників)			Загалом (13 показників)			Відсутні показники
	Верхня третина	Середня третина	Нижня третина	Верхня третина	Середня третина	Нижня третина	Верхня третина	Середня третина	Нижня третина	Верхня третина	Середня третина	Нижня третина	
Кількість показників													
Україна	4	0	0	1	2	0	1	2	1	6	4	1	2
Казахстан	3	1	0	3	0	0	1	3	0	7	4	0	2
Росія	3	0	0	0	0	0	3	0	0	6	0	0	7

Інформаційна панель 4: Екологічна стійкість

Ця інформаційна панель містить 11 показників, які охоплюють екологічну стійкість та екологічні загрози. Показники екологічної стійкості представляють рівні споживання енергії або зміни таких рівнів, викиди двоокису вуглецю, зміни в обсязі лісових зон та водозабір прісної води. Показники екологічних загроз — це показники смертності, пов'язані з побутовим та зовнішнім забрудненням повітря, небезпечною якістю води, рівнем санітарії та гігієни, а також значення індексу Червоного списку Міжнародного союзу охорони природи, який вимірює зміну сукупного ризику вимирання в групах видів. Відсоток загальної площі лісових ділянок не позначено кольором, оскільки ці дані призначені забезпечити контекст для показника змін на лісових зонах.

У таблиці J наведено показники, за якими оцінюють Україну: краще, ніж принаймні дві третини країн (тобто входить до числа кращої третини країн); краще, ніж принаймні одна третина, але гірше, ніж принаймні одна третина (тобто входить до числа середньої третини країн); і гірше, ніж принаймні дві третини країн (тобто входить до числа нижньої третини країн). Дані з Казахстану та Російської Федерації також наведено в таблиці для порівняння.

Таблиця J: Підсумкові дані з результатів України за показниками з екологічної стійкості відносно окремих країн

	Екологічна стійкість (7 показників)			Екологічні загрози (4 показники)			Загалом (11 показників)			Відсутні показники
	Верхня третина	Середня третина	Нижня третина	Верхня третина	Середня третина	Нижня третина	Верхня третина	Середня третина	Нижня третина	
Кількість показників										
Україна	1	4	2	2	1	1	3	5	3	0
Казахстан	0	0	7	1	2	1	1	2	8	0
Росія	1	1	5	3	1	0	4	2	5	0

Інформаційна панель 5: Соціально-економічна стійкість

Ця інформаційна панель містить 11 показників, що охоплюють економічну і соціальну стійкість. Показники економічної стійкості — це скориговані чисті заощадження, сукупне обслуговування боргу, склад валового капіталу, кваліфікована робоча сила, різноманітність експорту та витрати на дослідження і розробки. Показники соціальної стійкості — це співвідношення суми витрат на освіту та охорону здоров'я до суми військових витрат, зміни в нерівності розподілу ІЛР та зміни гендерної нерівності та нерівності в доходах. Військові витрати не позначено кольором, оскільки вони призначені лише забезпечити контекст для показника витрат на освіту та охорону здоров'я і не розглядаються безпосередньо як показник соціально-економічної стійкості.

У таблиці K наведено показники, за якими оцінюють Україну: краще, ніж принаймні дві третини країн (тобто входить до числа кращої третини країн); краще, ніж принаймні одна третина, але гірше, ніж принаймні одна третина (тобто входить до числа середньої третини країн); і гірше, ніж принаймні дві третини країн (тобто входить до числа нижньої третини країн). Дані з Казахстану та Російської Федерації також наведено в таблиці для порівняння.

Таблиця K: Підсумкові дані з результатів України за показниками соціально-економічної стійкості відносно окремих країн

	Екологічна стійкість (6 показників)			Соціальна стійкість (5 показників)			Загалом (11 показників)			Відсутні показники
	Верхня третина	Середня третина	Нижня третина	Верхня третина	Середня третина	Нижня третина	Верхня третина	Середня третина	Нижня третина	
Кількість показників										
Україна	2	2	2	2	1	2	4	3	4	0
Казахстан	1	2	3	3	2	0	4	4	3	0
Росія	2	3	1	2	1	2	4	3	3	0